

Konsultant Krajowy w dziedzinie medycyny paliatywnej

Sprawozdanie z działalności zakładów opieki zdrowotnej w zakresie medycyny paliatywnej na terenie województwa lubuskiego za rok 2008.

Do zakładów opieki zdrowotnej udzielających świadczeń w dziedzinie medycyny paliatywnej na terenie województwa lubuskiego w roku 2008 należą:

1. NZOZ 'PALIUM' – Zielona Góra ul Wazów 42; w strukturze organizacyjnej znajduje się poradnia medycyny paliatywnej oraz hospicjum domowe; Placówka prowadzi również opiekę paliatywną w Nowej Soli i w Sulechowie
2. Publiczny ZOZ Hospicjum 'Lady Ryder of Warsaw' – Zielona Góra ul. Zyty 26; zakład nie ma kontraktu z NFZ, finansowany m.in. przez miasto. W strukturze organizacyjnej znajduje się hospicjum stacjonarne i hospicjum domowe
3. SPZOZ – Międzyrzecz ul. Konstytucji 3 Maja 35 – w strukturze zakładu znajduje się poradnia medycyny paliatywnej, hospicjum domowe;
4. Hospicjum 'Św. Kamila' – Gorzów Wlkp. ul. Stilonowa 21 – w strukturze organizacyjnej znajduje się poradnia medycyny paliatywnej, hospicjum domowe, hospicjum stacjonarne, pobyt dzienny, rehabilitacja, hospicjum dziecięce.
5. NZOZ 'SALUS' – Drezdenko ul. Kopernika 11 – w strukturze organizacyjnej znajduje się poradnia medycyny paliatywnej oraz hospicjum domowe.
6. SPZOZ Szpital Powiatu Krośnieńskiego – Krosno Odrzańskie ul. Piastów 3
-Gubin ul. Śląska 35 – jest to jedna jednostka organizacyjna - w strukturze znajduje się poradnia medycyny paliatywnej oraz hospicjum domowe
7. NZOZ 'Nowy Szpital' – Wschowa ul. Ks. Andrzeja Kostki – w strukturze organizacyjnej znajduje się hospicjum stacjonarne i hospicjum domowe.
8. NZOZ Poradnia Paliatywna i Hospicjum Domowe – Żagań ul. Dworcowa 49 – w strukturze zakładu hospicjum domowe i poradnia opieki paliatywnej
9. NZOZ 'HOSPITIUM' – Żary ul. Strażacka 8a – w strukturze organizacyjnej znajduje się poradnia medycyny paliatywnej oraz hospicjum domowe

Całkowity brak jednostek opieki paliatywnej w powiatach ślubickim, świebodzińskim i sulęcińskim. Powiat nowosolski jest częściowo zabezpieczony przez zielonogórskie NZOZ 'Palium'.

Obecnie są tworzone hospicja stacjonarne w Żarach i Zielonej Górze.

W roku 2008 na terenie województwa lubuskiego dostępne dla ludności były następujące jednostki udzielające świadczenia w zakresie medycyny paliatywnej;

Poradnie medycyny paliatywnej:

1. NZOZ 'PALIUM'
poprzednio 'VENTAMED'	- Zielona Góra (od II półrocza)
2. SPZOZ	- Międzyrzecz
3. Hospicjum 'Św. Kamila'	- Gorzów Wlkp.
4. NZOZ 'SALUS'	- Drezdenko
5. SPZOZ SPK	- Krosno Odrzańskie, Gubin
6. NZOZ	- Żagań
7. NZOZ 'HOSPITIUM'	- Żary

Hospicja domowe:

1. NZOZ 'Palium'
poprzednio 'VENTAMED'	- Zielona Góra (od II półrocza)
2. SPZOZ	- Międzyrzecz
3. Hospicjum 'Św. Kamila'	- Gorzów Wlkp.
4. NZOZ 'SALUS'	- Drezdenko
5. SPZOZ SPK	- Krosno Odrzańskie, Gubin
6. NZOZ Nowy Szpital	- Wschowa
7. NZOZ	- Żagań
8. NZOZ 'HOSPITIUM'	- Żary

Hospicja stacjonarne:

1. PZOZ Hospicjum 'Lady Ryder of Warsaw'	- Zielona Góra
2. Hospicjum 'Św. Kamila'	- Gorzów Wlkp.
3. NZOZ Nowy Szpital	- Wschowa

Hospicjum dziecięce:

Hospicjum 'Św. Kamila'	- Gorzów Wlkp.

Działalność i organizacja poszczególnych jednostek opieki paliatywnej województwa lubuskiego w roku 2008;

- 1. NZOZ 'HOSPITIUM' Żary - ul. Strażacka 8a, tel. 068 3750071– hospicjum domowe, poradnia paliatywna - zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej powiat żarski – około 100 tysięcy ludności. Dojazd do pacjentów do 60 km odległości od bazy. Finansowanie – umowa z funduszem.**

W zespole terapeutycznym pracują: 2 lekarzy, 7 pielęgniarek; współpracuje psycholog, fizykoterapeuta, kapłan, psycholog

Prowadzący - lekarz Jacek Bąk – anestezjolog po szkole paliatywnej w Bydgoszczy

Drugi lekarz – chirurg po kursie podstawowym opieki paliatywnej

Na 7 pielęgniarek dwie ukończyły 3-miesięczne kursy w zakresie opieki podstawowej.

Usprzętowanie – 6 koncentratorów tlenu, 3 pompy strzykawkowe, 3 ssaki, 5 łóżek, materace, glukometry, pulsoksymetr.

W 2008 roku objęto opieką 143 chorych w hospicjum domowym. Wykonano 1500 wizyt do pacjentów. W poradni przyjęto około 45 nowych pacjentów.

Na rok 2009 zakontraktowano 1399 osobodni miesięcznie w hospicjum domowym.

- 2. NZOZ Żagań - ul. Dworcowa 49, tel. 068 3775869 – hospicjum domowe, poradnia paliatywna - zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej powiat żagański – około 80tysięcy ludności. Dojazd do pacjentów do 35 km od bazy. Finansowanie – umowa z funduszem.**

W zespole terapeutycznym pracują: 2 lekarzy, 5 pielęgniarek, pracownik socjalny, psycholog, fizykoterapeuta.

Prowadząca lekarz Grażyna Okoń-Kowalska – specjalizacja z medycyny paliatywnej

Drugi lekarz- specjalista chorób wewnętrznych po kursie medycyny paliatywnej

Wszystkie pielęgniarki mają ukończone podstawowe kursy z medycyny paliatywnej.

Usprzętowanie – 4 koncentratory tlenu, 4 pompy strzykawkowe, 2 nebulizatory, 2 ssaki, balkoniki, materace, glukometry.

W 2008 roku objęto opieką 147 pacjentów w hospicjum domowym. Przyjęto w poradni 120 nowych pacjentów. Objęto opieką 1 dziecko.

Na rok 2009 zakontraktowano 1217 osobodni miesięcznie w hospicjum domowym, oraz 39 porad miesięcznie w poradni paliatywnej.

3. **NZOZ „Nowy Szpital” Wschowa - ul. Ks. Andrzeja Kostki 33, tel. 065 5402761 – hospicjum stacjonarne, hospicjum domowe – zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej powiat wschowski – około 40 tysięcy ludności. Dojazd do pacjenta do 35 km od bazy. Finansowanie – umowa z funduszem.**

W hospicjum stacjonarnym jest 10 łóżek, sale 2 i 3 łózkowe.

W zespole terapeutycznym pracują: 3 lekarzy, 3 pielęgniarki na etat stały, 2 pielęgniarki na godziny, psycholog, fizykoterapeuta.

Kierownikiem jest oddziałowa hospicjum – pielęgniarka Donata Wichlińska – kurs podstawowy z opieki paliatywnej plus specjalizacja z opieki nad przewlekle chorymi.

W hospicjum stacjonarnym pracuje 2 lekarzy anestezjologów (1 po kursie podstawowym z medycyny paliatywnej)

W hospicjum domowym 1 lekarz anestezjolog – dodatkowa specjalizacja z medycyny ratunkowej.

Z pozostałych 4 pielęgniarek jedna jest w trakcie kursu podstawowego z opieki paliatywnej.

Przy większej liczbie chorych w hospicjum domowy, zatrudniane są na kontrakt dodatkowe pielęgniarki.

Usprzętowanie – 3 koncentratory tlenu, 3 pompy infuzyjne, 3 ssaki, materace, nebulizatory, glukometr.

W 2008 roku w hospicjum stacjonarnym przebywało 131 osób. Hospicjum domowe miało pod opieką 89 chorych.

Kontrakt na 2009 rok – 2520 osobodni hospicjum stacjonarne. Hospicjum domowe 420 osobodni miesięcznie

4. **NZOZ „PALIUM” Zielona Góra - ul. Wazów 42, tel. 604776807 – hospicjum domowe, poradnia paliatywna – zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej powiat zielonogórski , miasto Zielona Góra i częściowo powiat nowosolski – około 250 tysięcy ludności. Dojazd do pacjentów do 50 km od bazy. Finansowanie – umowa z funduszem. Jednostka wyodrębniła się z NZOZ „VENTAMED” i funkcjonuje od czerwca 2008.**

W zespole terapeutycznym pracują: 8 lekarzy, 14 pielęgniarek, fizykoterapeuta(pelen etat) , psycholog, pracownik socjalny.

Prowadząca lekarz D. Kazimierczak – specjalista medycyny paliatywnej.

Z pozostałych 7 lekarzy – 1 osoba ma specjalizację medycyny paliatywnej, pozostali są po kursach opieki paliatywnej

Wszystkie pielęgniarki są po kursach podstawowych i rozszerzonych z opieki paliatywnej, 2 są w trakcie kursów specjalistycznych z opieki paliatywnej, 3 są w trakcie specjalizacji z opieki długoterminowej, 5 jest po kursach opieki długoterminowej.

Usprzętowanie- 6 koncentratorów tlenu, 3 pompy strzykawkowe, 6 pomp kroplowych, 3 ssaki, aparat EKG, puls oksymetr, inhalatory, glukometry, 6 materaców.

Przez 2 półroczia objęto opieką w hospicjum domowym 349 chorych.

Kontrakt na 2009rok - 2007 osobodni miesięcznie.

5. **PZOZ HOSPICJUM im. Lady Ryder of Warsaw Zielona Góra - ul. Zyty 26, tel.068 3254333** – hospicjum stacjonarne, hospicjum domowe. Zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej miasto Zielona Góra – około 120 tysięcy ludności. Finansowanie – miasto Zielona Góra, darczyńcy. Jednostka nie ma podpisanej umowy z funduszem.

W hospicjum jest 15 łóżek – 1 sala 2łózkowa, pozostałe 1łózkowe

W zespole terapeutycznym pracują: 3 lekarzy, 12 pielęgniarek, fizykoterapeuta, psycholog, kapłan.

Kierownikiem jest pielęgniarka Anna Kwiatek.

Jeden lekarz onkolog jest w trakcie specjalizacji z medycyny paliatywnej. Pozostali dwaj – onkolog i anestezjolog – są po kursach podstawowych opieki paliatywnej.

6 pielęgniarek po kursach kwalifikacyjnych z medycyny paliatywnej, 2 w trakcie specjalizacji z medycyny paliatywnej.

Usprzętowanie – centralna tlenownia w hospicjum, 3 pompy strzykawkowe, 5 koncentratorów tlenu, pulsoksymetr, glukometry,

W roku 2008 w hospicjum domowym przebywało 151 pacjentów. Wykonano 80 wizyt domowych

6. **NZOZ 'SALUS' Drezdenko - ul. Kopernika 11, tel. 095 7629204** – hospicjum domowe, poradnia paliatywna – zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej powiat strzelecko-drezdenecki, oraz okolice Krzyża (województwo wielkopolski) – około 60 tysięcy ludności. Dojazd do pacjenta do 40 km od bazy. Finansowanie – umowa z funduszem.

W zespole terapeutycznym pracują: 3 lekarzy, 12 pielęgniarek w hospicjum domowym, 1 pielęgniarka w poradni paliatywnej, psycholog, 2 fizykoterapeutów, duchowny, pracownik socjalny.

Prowadząca lekarz J. Paszkowska – anestezjolog w trakcie specjalizacji z medycyny paliatywnej.

Dwaj pozostali lekarze – ginekolog/anestezjolog oraz internista są po kursach podstawowych z opieki paliatywnej

Pielęgniarki z hospicjum domowego są po kursach kwalifikacyjnych z opieki paliatywnej. Jedna pielęgniarka jest po specjalizacji intensywnej terapii

Usprzętowanie – 7 koncentratorów tlenu, 3 strzykawki automatyczne, 4 ssaki, pulsoksymetr, glukometr, nebulizatory, 20 materacy, łóżko wielofunkcyjne.

W roku 2008 objęto opieką w hospicjum domowym 208 pacjentów. W poradni paliatywnej przyjęto 300 nowych pacjentów. Około 10% są to pacjenci z województwa wielkopolskiego.

Kontrakt na 2009 rok – 1650 osobodni miesięcznie w hospicjum domowym. 40 porad miesięcznie w poradni paliatywnej.

- 7. SPZOZ Krosno Odrzańskie – ul. Piastów 3 tel. 068 3835039, Gubin – ul. Śląska 35 tel. 068 3593018.** Szpital mający oddziały w dwóch oddalonych od siebie o 15 km miastach. W obu miejscach są lekarze zajmujący się opieką paliatywną. Hospicjum domowe, poradnia paliatywna – zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej powiat krośnieński i część powiatu słubickiego – około 65 tysięcy ludności. Finansowanie – umowa z funduszem.

W zespole terapeutycznym pracują: 2 lekarzy (anestezjolog i ginekolog) po kursach podstawowych, 1 pielęgniarka na cały etat, 1 pielęgniarka na 1/3 etatu.

Usprzętowanie – 2 koncentratory tlenu, 2 pompy strzykawkowe, 2 nebulizatory, glukometr, 2 ssaki.

W 2008 roku objęto opieką w hospicjum domowym 113 pacjentów w tym 2 dzieci. W poradni paliatywnej przyjęto 40 nowych pacjentów.

Kontrakt na 2009 rok – 608 osobodni miesięcznie w hospicjum domowym.

- 8. Hospicjum Św. Kamila Gorzów Wlkp - Ul Stilonowa 21, tel. 095 7282225 – hospicjum stacjonarne, hospicjum domowe, poradnia paliatywna, pobyt dzienny, hospicjum dziecięce – zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej – powiat gorzowski, miasto Gorzów Wlkp, częściowo powiat słubicki i strzelecko-drezdenecki, częściowo powiat barlinecki i dębno z województwa zachodniopomorskiego – około 250 tysięcy ludności. Dojazd do pacjenta do 80 km od bazy. Finansowanie – umowa z funduszem, darczyńcy, zbiórki prowadzone przez stowarzyszenie hospicyjne.**

W hospicjum stacjonarnym jest 15 łóżek.

W zespole terapeutycznym pracują: 5 lekarzy, 18 pielęgniarek (12 – hospicjum stacjonarne, 8 – hospicjum domowe), 2 psychologów, 2 fizykoterapeutów, pracownik socjalny, 3 opiekunki na pobycie dziennym, kapelan, 5-20 wolontariuszy, personel techniczny.

Kierownik hospicjum lekarz Jacek Zajączek specjalista anestezjologii i intensywnej terapii po kursie podstawowym z medycyny paliatywnej,

1 lekarz – specjalizacja z medycyny paliatywnej, 3 lekarzy (internista, ginekolog, medycyna rodzinna) po kursach opieki paliatywnej.

Usprzętowanie – 5 koncentratorów tlenu, 5 pomp infuzyjnych, 4 inhalatory, 6 ssaki elektryczne, nawilżacz powietrza, 2 pulsoksymetry, glukometry,

W roku 2008 w hospicjum stacjonarnym przebywało 278 pacjentów. W hospicjum domowym Objęto opieką 704 pacjentów. W poradni paliatywnej przyjęto 374 nowych pacjentów.

Na pobycie dziennym przebywało 30 pacjentów.

Kontrakt na 2009 rok – 600 porad w poradni paliatywnej, 10950 osobodni w hospicjum domowym, 4745 osobodni w hospicjum stacjonarnym. Pobyt dzienny nie jest ujęty przez fundusz w kontrakcie.

9. **SPZOZ Międzyrzecz – ul. Konstytucji 3go Maja 35, tel. 095 7428240 – hospicjum domowe, poradnia paliatywna i leczenia bólu – zabezpiecza w zakresie opieki paliatywnej powiat międzyrzecki – około 58 tysięcy ludności. Dojazd do pacjenta do 30 km od bazy. Finansowanie – umowa z funduszem.**

W zespole terapeutycznym pracują: 3 lekarzy anestezjologów (po kursach podstawowych z opieki paliatywnej), 8 pielęgniarek (po kursach podstawowych z opieki paliatywnej, 2 posiadają specjalizację z opieki długoterminowej)

Usprzętowanie – 2 koncentratory tlenu, 2 pompy strzykawkowe, inhalator, glukometry, urządzenie do masażu limfatycznego, 5 materaców, 1 łóżko wielofunkcyjne.

W 2008 roku objęto opieką w hospicjum domowym 78 pacjentów w tym jedno dziecko.

W poradni paliatywnej i leczenia bólu udzielono 493 porady w ciągu roku – około 50 pacjentów nowych.

Kontrakt na 2009 rok – około 600 osobodni miesięcznie w hospicjum domowym.

Podsumowanie:

W roku 2008 na terenie województwa lubuskiego działało 9 jednostek opieki paliatywnej.

Zatrudnionych w nich jest 31 lekarzy i 81 pielęgniarek. Z tej liczby 4 lekarzy jest ze specjalizacją medycyny paliatywnej, 2 innych jest w trakcie uzyskiwania specjalizacji.

W poradniach paliatywnych przyjęto łącznie ponad 930 nowych pacjentów. Hospicjum domowe objęło opieką 1913 chorych. W hospicjum stacjonarnym przebywało 560 pacjentów terminalnych. Pod opieką było 9 dzieci .

Należy pamiętać, że często pacjenci przechodzili pomiędzy poszczególnymi jednostkami opieki paliatywnej. Natomiast można przyjąć, że wszystkie jednostki opieki paliatywnej województwa lubuskiego objęły opieką ponad 2000 nowych chorych nowotworowych w roku 2008. Pewien procent pacjentów był z terenów innych województw.

Oprócz hospicjum ‚Lady Ryder of Warsaw’ z Zielonej Góry wszystkie inne jednostki opieki paliatywnej utrzymują się przez kontrakt z Funduszem Zdrowia. W II połowie roku 2008 fundusz oferował za poradę w poradni paliatywnej 23 zł, w hospicjum domowym 32 zł za osobodzień, w hospicjum stacjonarnym 131 zł za osobodzień.

Kontrakt na rok 2009 przyjmuje 27 zł za poradę w poradni paliatywnej, 37,5 zł za osobodzień w hospicjum domowym, 153 zł za osobodzień w hospicjum stacjonarnym

Są to ciągle najniższe stawki w całym kraju. Można by sądzić, że pacjenci województwa lubuskiego potrzebują najmniejszej lub najtańszej pomocy paliatywnej.

Teren województwa lubuskiego zamieszkuje około 1 milion ludności. W roku 2007 zarejestrowano około 2900 nowych zachorowań na chorobę nowotworową. Liczba zgonów z powodu choroby nowotworowej (C00 – D48) wyniosła powyżej 2300 osób. Według danych uzyskanych z Lubuskiego Centrum Zdrowia Publicznego i Centrum Onkologii, w roku 2007 objętych opieką medyczną było 6548 pacjentów powyżej 19 roku życia i 151 pacjentów w wieku 0-18; w różnym stadium choroby nowotworowej.

Poziom i fachowość udzielanych świadczeń przez placówki opieki paliatywnej województwa lubuskiego, są na dobrym poziomie. Wszystkie jednostki działają od wielu lat. Większość personelu jednostek opieki paliatywnej przeszła przeszkolenie specjalistyczne, nabrała doświadczenia. Organizowane są stale szkolenia wewnętrzne, wyjazdy szkoleniowe. Utrzymywane są kontakty pomiędzy ośrodkami. Placówki posiadają podstawowy wymagany przez standardy sprzęt, bazy lokalowe, środki transportu. Nie ma negatywnych opinii co do obrotu i przechowywania środków farmakologicznych ze strony nadzoru farmaceutycznego. Nie spotkałem się ze skargami od pacjentów i ich rodzin.

Medycyna paliatywna jest bardzo młodą specjalizacją i obowiązują w niej inne metody podejścia do pacjenta, metod leczenia, kwalifikacji do leczenia paliatywnego czy terminalnego, niż w tzw. medycynie szpitalnej. Ilość pacjentów objętych opieką paliatywną jest nadal mała w stosunku do potrzeb. Każdego roku przybywa chorych którzy nabrali przekonania i zaufania do jednostek opieki paliatywnej co skutkuje zwiększającą się ilością zgłoszeń. Również lekarze onkolodzy lub inni prowadzący leczenie przyczynowe coraz chętniej współpracują z naszymi placówkami i wcześniej kierują pacjentów pod naszą opiekę. Dobra opinia o sposobach leczenia i opieki sprawowanych przez personel placówek opieki paliatywnej powoduje też, dużą ilość zgłoszeń czy wręcz nacisków na objęcie opieką pacjentów z ciężkimi schorzeniami lub uszkodzeniami nienowotworowymi. Jest lista schorzeń mogących podlegać opiece paliatywnej. Jest tylko problem ze zrozumieniem przez rodziny roli medycyny paliatywnej – czyli opieka nad pacjentami bez leczenia przyczynowego.

Do problemów zgłaszanych przez personel jednostek opieki paliatywnej należą:

- podpisy potwierdzające obecność personelu medycznego w domu chorego w danym dniu. Jesteśmy jedyną specjalnością zmuszaną do takich praktyk. Świadczy o braku zaufania do prawdomówności naszych lekarzy i pielęgniarek. Czy sposoby leczenia też będą w ten sposób kontrolowane? Są w praktyce sytuacje w których trudno prosić rodzinę o podpis – zgon chorego, nagle pogorszenie stanu. Są też rodziny które odmawiają jakichkolwiek podpisów pod dokumentami. Czy zostaną ukarane przez fundusz?
- brak możliwości udzielania jednorazowych porad ambulatoryjnych – bez skierowania lekarskiego, ale z potwierdzoną chorobą nowotworową. Przy nagłym pogorszeniu stanu chorego, przy powrocie z oddalonej kliniki, w czasie pobytu u rodziny na obcym terenie, w czasie przejazdu, w weekend, może dojść do sytuacji gdy pilnie jest potrzeba pomoc wykwalifikowanego personelu paliatywnego. Fundusz wymaga skierowania inaczej wizyta nie jest uznana.
- wykonujemy czynności z zakresu medycyny paliatywnej, natomiast kody pod którymi są zapisywane należą do oznaczania opieki długoterminowej.
- pielęgniarki skarżą się na wysokie ceny i małą ilość ośrodków specjalizacyjnych z medycyny paliatywnej
- wymaga się od nas podnoszenia poziomu wyszkolenia i usług, natomiast nie idą za tym żadne inne czynności. Czy jednostka spełniająca wszystkie wymagania funduszu ma lepiej wycenione usługi?